

UIT

met Uitagenda
APRIL

nr 7 - april - 18,3
maandelijkse tijdschrift
verschijft uit in juli
afgeleverd in Leuven
erfgoednummer:
P08747

in Leuven

Terug op de planken:
JAN DECLEIR

AFRIKA FILMFESTIVAL:
Congo op het witte doek

Kom feesten op het jubileum
van ERFGOEDDAG

JAN DECLER

TERUG OP DE PLAATKEN

Mochten ze hem vragen om een rol te spelen in een Hollywood-film die gaat over een verzonken dorp, hij zou waarschijnlijk weigeren. Voor een theaterproductie met hetzelfde thema tekende hij wel. Op 20 en 21 april staat Jan Decler opnieuw op de planken met 'Onder het Melkwoud' en gaat hij aan de slag met de sublieme vertaling van zijn goede vriend Hugo Claus.

De vorige keer dat jullie 'Onder het Melkwoud' speelden - op het Zeeland Nazomerfestival - diende de Oosterschelde als fenomenaal decor. Verliest het stuk in een zaal nu niets van zijn charme?
Jan Decler: "Zeker niet. Het is anders, ook qua concentratie. Ik denk dat we nu nog dichter bij de tekst geraken. Aan de Oosterschelde kregen we wel een aantal cadeaus: de bewoners daar, de meeuwen, ratten, vissen, het licht... Maar tegelijkertijd misten we soms wat voeling met de tekst, met wat woorden mogelijk kunnen oproepen. Het was uniek als ervaring, maar dat zal de zaalvoorstelling ook zijn. We hebben het trouwens al enkele keren in een zaal moeten spelen, vanwege te felle wind. Toen hebben we geïmproviseerd een zaal opgezocht, nu kunnen we ons tenminste voorbereiden."

Waarom verleent u uw medewerking precies aan deze voorstelling?

Jan Decler: "Dylan Thomas, daar begint het al mee. Dat is uniek, een van de grootste schatten uit de wereldliteratuur. Een tekst die vormelijk prachtig geconstrueerd is, maar die je toch met een zekere directheid moet brengen. En dan natuurlijk de sublieme vertaling van Claus."

Toen Hugo Claus in 1958 het stuk vertaalde was hij 27 jaar. Kende u hem toen al?

Jan Decler: "Nee, toen nog niet. Ik kende zijn werk al wel: 'De Oostakkerse gedichten' en al dat soort dingen waar wij zo heel gek op waren. We hadden zelfs plaatjes, waar hij zelf poëzie of verhalen las. Dat werd bij ons veel gedraaid, hij was echt een soort held. In die tijd drong het misschien nog niet tot mij door wat een groot kunstenaar hij was. Al had hij wel een soort voorbeeldfunctie. Ik heb bijvoorbeeld heel lang voor mijn plezier delen uit 'De Oostakkerse gedichten' voor de vuist weg uit het hoofd voordragen. Zonder toen te weten dat het eigenlijk allemaal smeerlapperij was. Maar ja, ik was er verliefd op, op die taal."

PRAKTISCH

di 20 + wo 21/04, 20.00 uur. Onder het Melkwoud
 Jan Decler & Koen De Sutter, in 30CC/Schouwburg
 info & tickets: 016 20 30 20 of www.30CC.be

Koen De Sutter en Jan Decler in 'Onder het Melkwoud', foto Raymond Mallenqier

Kan u als acteur de tekst zelf nog wat naar uw hand zetten?

Jan Decler: "Nee, absoluut niet. Als een schrijver iets zo aangeeft, kan dat gewoon niet. Dat is met Shakespeare zo, met Thomas en met Claus. Dat zijn grote dichters. Als zij aangeven dat de speler 'loos' mag gaan, dan doe je dat met veel plezier. Maar zelf zijn zij ook een beetje zelf als dichters de gevangenen van wat ze gemaakt hebben. Je steekt daar niet mee. En vriendschap is al helemaal geen argument om met iemands werk aan de haal te gaan. Vrienden doen mekaar al genoeg de duvel aan."

U vindt het leven zinloos. Hoe gaat u om met die filosofie?

Jan Decler: "Dat heeft verder geen repercussies hé. Integendeel, ik vind dat een geruststellende gedachte. Maar je moet wel proberen de tijd hier zo aangenaam mogelijk te maken. Volgens mij is er hierna niets. Dit is ook geen voorgeborchte, dit is geen examen om hierna beloond te worden. Er zijn veel mensen die dat geloven en er zijn honderden van die dingen. Maar ik heb nog nooit ergens gehoord over iemand die van de andere kant is teruggekomen om daar enige informatie over te geven. Het is vaak heel plezierig om met al die dingen te spelen, in de literatuur heeft dat parels opgeleverd. Maar volgens mij is dat niet waar, dus ja. Welke zin zou het dan hebben?"

Wat is uw levensfilosofie?

Jan Decler: "Vooral veel genieten, maar niet op een gemakkelijke manier, niet door in het 'excitement' te vluchten. Empathie is belangrijk voor onze soort, dat maakt dat je samen dingen gaat doen. Wat ik ook heel belangrijk vind, is schoonheid. Schoonheid belandt, in haar meest pure vorm, als emotie, vaak in het verdorhoekje. Neem nu de zogezegd stichtende programma's die vanuit Studio 100 op kinderen worden afgewuurd. Die zijn van een niet te 'piffen' lelijkheid."

U draait al enorm lang mee in het Vlaamse film- en toneelandschap. Is er wat u betreft nu meer of minder vrijheid dan vroeger?

Jan Decler: "Alles bij elkaar is er veel ten goede gebeurd. Ook qua vrijheid. Niets ligt vast en alles verandert met de tijd, alles wat ik zeg kan morgen of overmorgen anders zijn, omdat de tijd anders is, omdat het moment anders is. Er is ongelooft veel ten goede veranderd. Er is meer, en meer is in dit geval absoluut beter. Zelfs Studio 100, daardoor weet je tenminste hoe het niet moet."

Vindt u zelf dat uw familie door uw bekendheid in de schaduw wordt geplaatst?

Jan Decler: "Ik heb niet het gevoel alsof ik mijn familie in de schaduw zet. Mijn kinderen doen het vrij goed, mijn zus gooit hoge ogen in alles wat ze doet. Schaduwingen zijn. Kunst is trouwens geen competitie, iets als 'De Canvascollectie' is een dwaze uitvinding. Zo'n wedstrijd, hoe moet je dat nu beoordelen? Waar haalt iemand het idee nog maar vandaan? Ook 'Humo's Pop Poll' (waar hij jarenlang de prijs voor beste acteur wegkaapte, nvdj) heb ik altijd beschouwd als een uit de hand gelopen familiefest van Guy Mortier. Ik vind het een leuke gedachte, om het zo te bekijken. Ik vind Guy Mortier een knappe man en ik gun het hem, maar de werkelijke betekenis ervan is nihil."

Is er iets wat u nu nog echt graag zou willen doen?

Jan Decler: "Niet echt. Ik wil een beetje verder doen zoals ik bezig ben, zeker niet stoppen. Ik zou wel graag de dingen die ik aanneem nog meer uitfilteren. Acteurs moeten nu eenmaal nog vaak dingen om den brode doen, omdat we een aantal verantwoordelijkheden hebben. Al wil ik hier geen klaagzang afsteken. Het is een zegen om met dit soort dingen te kunnen bezig zijn, zeker met iets als 'Onder het Melkwoud'. Echt, bezig zijn met deze vakvorm is een zegen."

(VETO HH/EVE)